

KGeography käsiraamat

**Anne-Marie Mahfouf
Kushal Das
Tõlge eesti keelde: Marek Laane**

KGeography käsiraamat

Sisukord

1	Sissejuhatus	5
2	KGeography kiirtutvustus	6
3	KGeography kasutamine	13
3.1	KGeography muud omadused	13
4	Kaartide loomine	15
4.1	Abitööriist	15
4.2	Kirjeldusfail	15
4.3	Kaardifail	16
4.4	Lipud	16
4.5	Testimine	17
4.6	Mittepoliitilised kaardid	17
5	Käskude seletused	18
5.1	KGeography peaaken	18
5.1.1	Menüü Fail	18
5.1.2	Menüü Vaade	18
5.1.3	Menüü Seadistused	18
5.1.4	Menüü Abi	19
6	Seadistamine	20
7	Autorid ja litsents	21
A	Paigaldamine	22
A.1	KGeography hankimine	22
A.2	Kompileerimine ja paigaldamine	22

Kokkuvõte

KGeography on KDE geograafia õpiprogramm. Praegu saab kasutada seitset erinevat õpemeetodit:

- Kaartide sirvimine ja neile klõpsates kohanimede, pealinnade ja lippude tundmaõppimine
- Mäng, mis annab ette geograafilise nimetuse ja sina pead kaardil sellele klõpsama
- Mäng, mis annab sulle ette pealinna ja sina pead ära arvama, mille pealinn see on
- Mäng, mis annab ette poliitilise üksuse ja sina pead ära arvama selle pealinna
- Mäng, mis näitab poliitilise üksuse lippu ja sina pead ära arvama üksuse nime
- Mäng, mis annab ette poliitilise üksuse nime ja sina pead ära arvama selle lipu
- Mäng, mis annab ette tühja kaardi ja sul tuleb sinna asetada poliitilised üksused

Peatükk 1

Sissejuhatus

KGeography on KDE õpiprogramm. See lubab tundma õppida mõningate riikide poliitilist struktuuri (poliitilised üksused, nende pealinnad ja lipud).

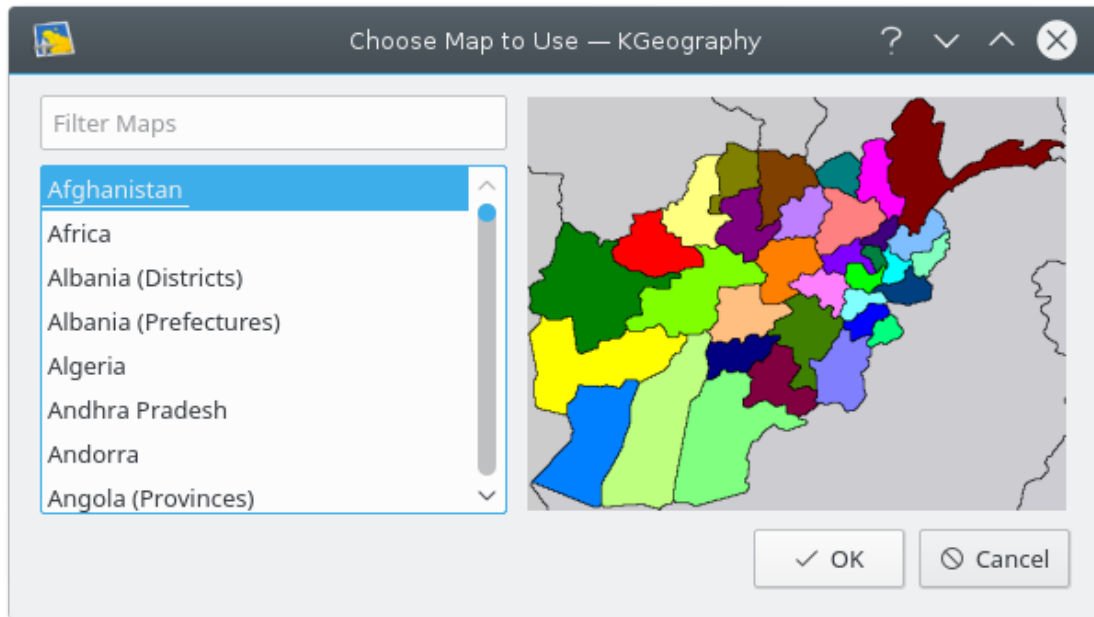
Peatükk 2

KGeography kiirtutvustus

Kui käivitat KGeography esimest korda, palutakse sul valida mõne riigi kaart.

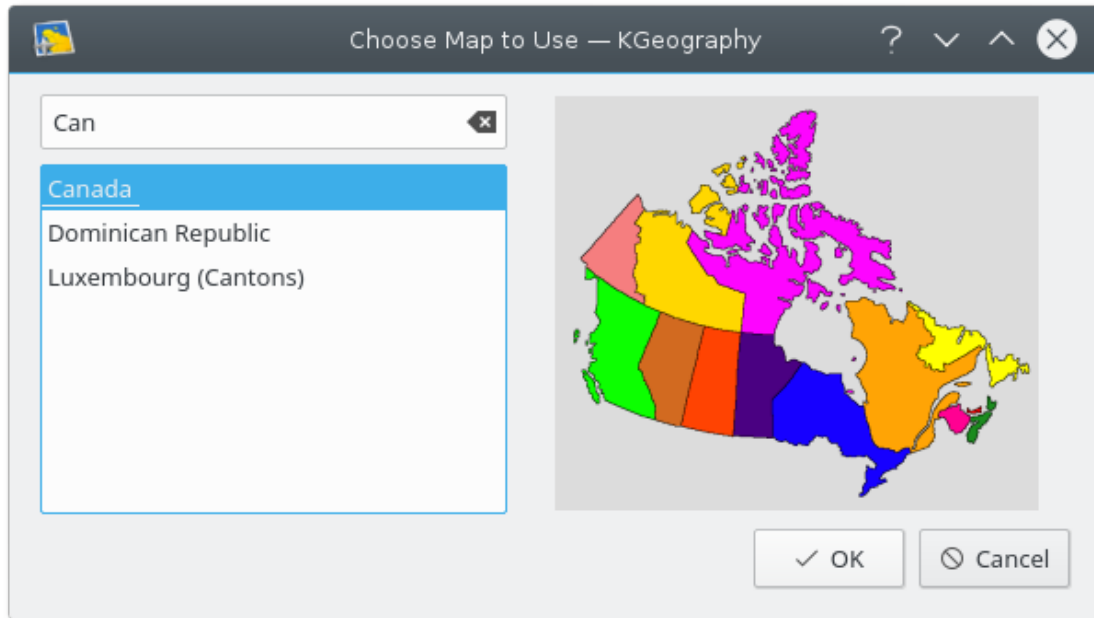
VIHJE

Kaartide loendit saab filtreerida tekstivälja **Kaartide filtreerimine** abil. Kirjuta lihtsalt paar kaardi nime algustähte kasti, millega juba piiratakse tunduvalt nimekirja.

Valime Kanada

KGeography käsiraamat

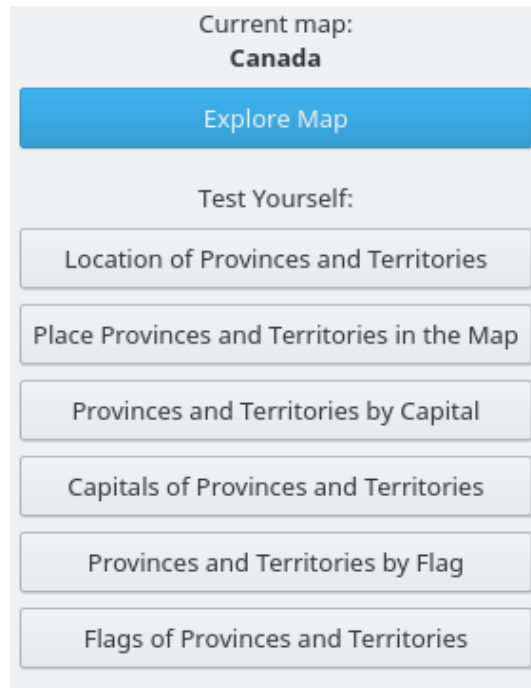

Seejärel ilmub KGeography peaaken Kanada kaardiga:

Nüüd võid valida vasakul asuvast menüüst, millist laadi õppimist või testimist soovid ette võtta:

KGeography käsiraamat

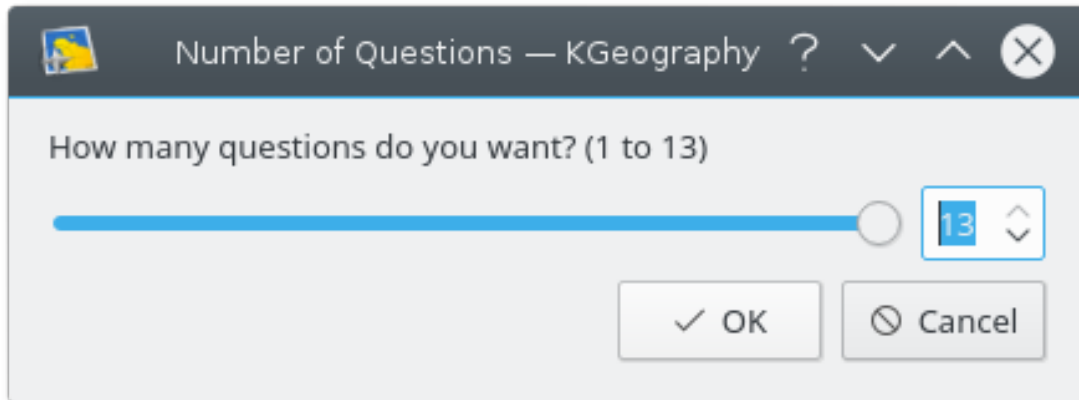
Kaardi uurimine: klõps hiire parema nupuga kaardi mõnel osal näitab teavet selle kohta. Kui klõpsad seal pisikesele teabeikoonile, avatakse süsteemi vaikimisi brauseris vastava osa kohta käiv Wikipedia lehekülg:

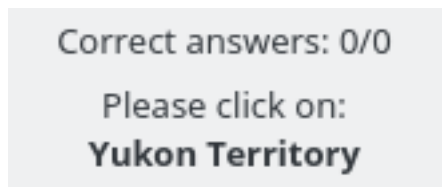
Haldusüksuse asukoht: kõigepealt päritakse, mitmele küsimusele soovid vastata

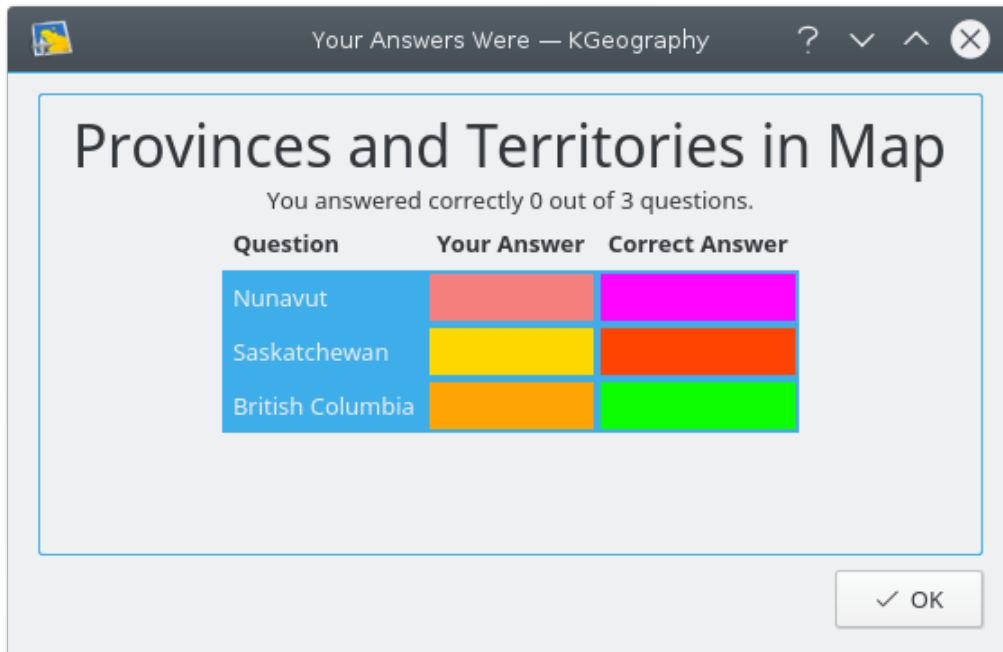
KGeography käsiraamat

Siis palutakse sul klõpsata konkreetsel poliitilisel üksusel:

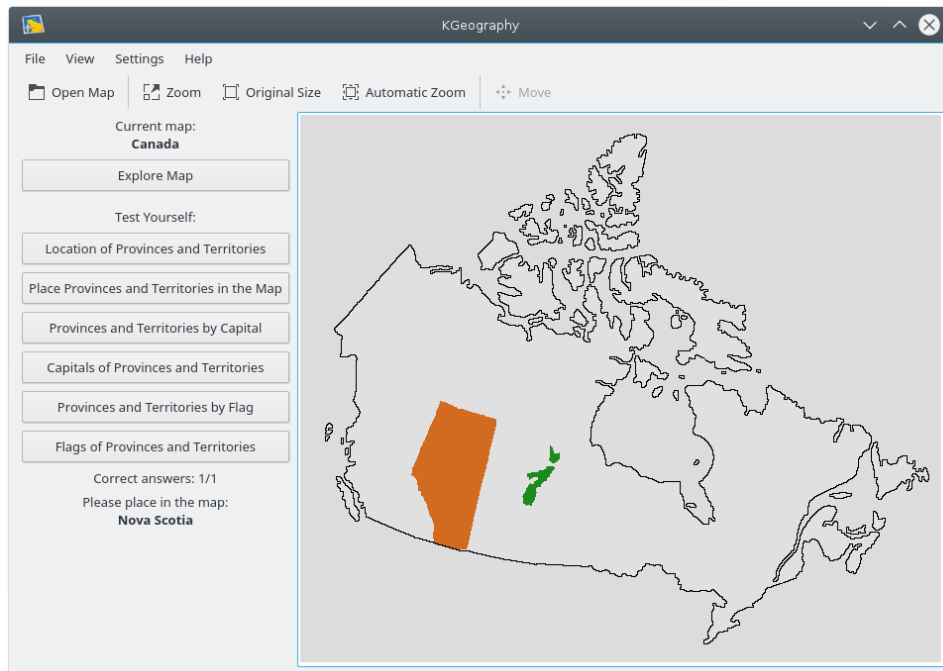

Kui oled kõigile küsimustele vastanud, näidatakse tulemusi, kus on kirjas õiged ja valed vastused:

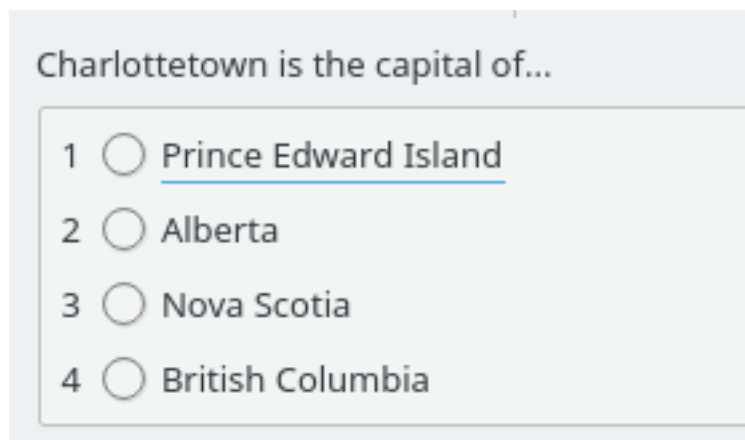

Haldusüksuse asetamine kaardile: kursor võtab haldusüksuse kuju ja sa pead selle kaardile asetama:

KGeography käsiraamat

Haldusüksus äraarvamine pealinna põhjal: sinu käest küsitakse, millisele neljast pakutavast poliitilisest üksusest kuulub etteantud pealinn:

Testi lõppemisel näidatakse sulle tulemusi:

KGeography käsiraamat

Question	Your Answer	Correct Answer
Charlottetown	Alberta	Prince Edward Island
Quebec City	Quebec	Quebec
Toronto	Ontario	Ontario
St John's	Newfoundland	Newfoundland

Haldusüksuse pealinnad: sulle antakse ette pealinn ja neli haldusüksuse nime, mille seast tuleb valida õige. Testi lõppemisel näidatakse tulemusi.

Haldusüksuse äraarvamine lipu põhjal: sulle näidatakse lippu ja sa pead arvama, millisele poliitilisele üksusele see kuulub.

This flag belongs to:

- 1 Newfoundland
- 2 Nunavut
- 3 Yukon Territory
- 4 British Columbia

Haldusüksuste lipud: sulle antakse ette poliitilise üksuse nimi ja sa pead valima nelja lipu seast õige.

The flag of Saskatchewan is...

Peatükk 3

KGeography kasutamine

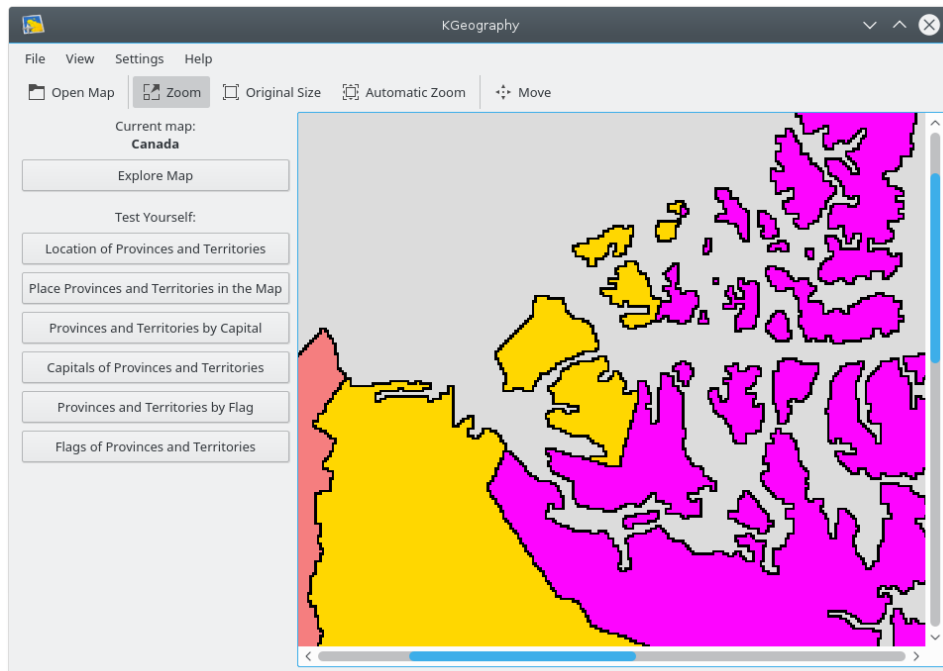
KGeography näitab infot mõningate maade kohta ja testib sind selle info tundmises.

3.1 KGeography muud omadused

KGeography üks võimalusi on kaarti suurendada või vähendada.

KGeography käsiraamat

Kui klõpsata ikoonile **Suurendus**, võib kaardil joonistada nelinurga, mida suurendatakse. Suurendusrežiimis saab hiire parema nupuga klõpsates taastada kaardi originaalsuuruse (sama tulemuse annab käsk **Originaalsuurus**), kerimisribadega kaardil liikuda või **liikumiskäsuga** lohistada kaarti hiire vasaku nupuga. **Automaatse suurenduse** võimalus muudab kaardi võimalikult suureks.

Peatükk 4

Kaartide loomine

KGeography kaart koosneb vähemalt kahest failist: üks on kaardi pilt, teine selle kirjeldus.

4.1 Abitööriist

Sellelt [adressilt](#) leiab Yann Verley loodud tööriista, mille abil ta valmistas Prantsusmaa kaardi. Kasutamiseks käivita see ja loe abiteadet. Põhimõtteliselt tekitab see lihttekstifailist `.kgm`-faili ning omistab igale poliitilisele üksusele erineva värvi, millega saad siis kaardi värviliseks muuta.

Albert Astals Cid on kirjutanud teisegi tööriista nimetusega [colorchecker.py](#). Selle kasutamiseks on vajalik PyQt4. Anna käivitamisel argumendiks vajalik `.kgm`-fail (samas kataloogis peab olema ka kaardi `.png`-fail). See teatab sulle, kas mõni kaardi piksel on teist värvi, kui on määratud `.kgm`-failis.

VIHJE

Palun tutvu ka õppematerjaliga [How to add maps](#) KGeography veebileheküljel.

4.2 Kirjeldusfail

Kirjeldusfail on nõutav ja selle laiend on `.kgm`. Selle alguses peab seisma `<!DOCTYPE kgeography Map>`, seejärel `<map>` ja lõpus `</map>`.

Nende siltide vahel peab asuma:

- `<mapFile>` ja `</mapFile>`: kaardi pilti sisaldava faili nimi, nt. 'europe.png'.
- `<name>` ja `</name>`: kaardi nimi, nt. 'Europe'.
- `<divisionsName>` ja `</divisionsName>`: poliitilise üksuse üldnimi kaardil, s.t. provints, osariik, maakond vms.
- `<division>` ja `</division>` iga kaardi poliitilise üksuse kohta.

Igal poliitilisel üksusel peavad olema järgmised sildid:

- `<name>` ja `</name>`: haldusüksuse nimi, nt. 'Albania'.
- `<capital>` ja `</capital>`: poliitilise üksuse pealinna nimi, nt. 'Tirana'.

KGeography käsiraamat

- `<ignore>` ja `</ignore>`: võib olla **yes**, **allowClickMode**, **allowClickFlagMode** ja **no**. Kui silt on **yes**, ignoreeritakse poliitilist üksust antud kaardi üksuste näitamisel. Sel juhul paistab, nagu poleks seda üksust KGeography viktoriinirežiimides üldse olemas. Kui see on **allowClickMode**, küsib KGeography haldusüksust ainult režiimis **Klõpsa kaardil haldusüksusel...**, mitte aga teiste viktoriinide korral. Kui see on **allowClickFlagMode**, küsib KGeography haldusüksust ainult režiimis **Klõpsa kaardil haldusüksusel...** ja lipuviktoriinides, mitte aga teiste viktoriinide korral. Kui see on **no**, on üksus näha kõigis režiimides (nii viktoriinides kui ka lihtsal sirvimisel). See ei ole kohustuslik silt ja kui silt `<ignore>` puudub, arvestatakse automaatselt selle väärtuseks **no**. Näiteks 'Algeria' korral on sellele sildile määratud väärtuseks **yes** 'Europe' kaardi kohta, mis tähendab, et 'Algeria' on nähtamatu kõigis viktoriinides, mis korraldatakse kaardiga 'Europe'.
- `<flag>` ja `</flag>`: poliitilise üksuse lippu sisaldav fail, nt. 'albania.png'. See ei ole kohustuslik silt. Pole vaja üksuste korral, mille ignoreerimissildi (`<ignore>`) väärtuseks on **yes**.
- `<color>` ja `</color>`: värv, millega poliitilist üksust kaardil näidatakse.
- `<>falseCapital>` ja `</falseCapital>`: neid võib olla suvaline arv, neid kasutatakse väärte vastuste pakkumisel pealinnaviktoriini nimekirja; vastasel juhul kasutatakse teiste haldusüksuste pealinnade nimesid.

Värv määratakse kolme sildiga:

- `<red>` ja `</red>`: värvi punane komponent. Sobivad väärtused vahemikus 0 kuni 255.
- `<green>` ja `</green>`: värvi roheline komponent. Sobivad väärtused vahemikus 0 kuni 255.
- `<blue>` ja `</blue>`: värvi sinine komponent. Sobivad väärtused vahemikus 0 kuni 255.

VIHJE

Mõistlik on luua kaks-kolm libaüksust, näiteks vesi ('Water'), piir ('Frontier') ja rannik ('Coast'), ning anda nende sildile `<ignore>` väärtuseks **yes**. Ära unusta **määramast** värvi kõigile 'piiridele' 0,0,0 kujul RGB-s. Anna väärtuseks 1,1,1 või midagi sellist, et piirijoon oleks näha haldusüksuse asetamisel kaardile.

OLULINE

Kõik nimed (pealinnad ja üksused) peavad olema inglise keeles.

4.3 Kaardifail

Kaardifail on õieti päris lihtne, aga selle loomine nõuab omajagu vaeva. See peab olema PNG-vormingus. Mõned kaardid eeskujuks leiab [CIA kaardikogust](#). Kui ükski kaart sulle ei sobi, võid alla laadida [maailma PDF-faili](#), teha sellest ekraanipildi ja asuda seda töötlemata. Kõik poliitilised üksused kaardil peavad olema ühe konkreetse värviga. Selleks on kõige parem kasutada pilditöötlemisrakendusi, näiteks The Gimp ja Kolourpaint.

4.4 Lipud

Kui kasutad lipusilti (`<flag>`), pead pakkuma ka lipufaili. Need peavad olema PNG-vormingus ning parem oleks, kui need oleks mõõtmetes 300x200 pikslit ja sa saaksid pakkuda ka SVG-faili. Peaaegu kõigi maailma riikide ja mõningate riikide poliitiliste üksuste SVG-lipud leiab [Sodipodi lipukogust](#).

4.5 Testimine

Enne seda, kui saadad kaardi Albertile aacid@kde.org, peaksid seda testima, et selles poleks vigu. Selleks talita järgmiselt:

- Aseta kaardi kirjelduse ja kaardi pildi fail kataloogi `$KDEDIR /share/apps/kgeography/`
- Aseta lipu PNG-failid (kui neid on) kataloogi `$KDEDIR /share/apps/kgeography/flags/`

Seejärel peaksid saama avada oma kaardi KGeographys.

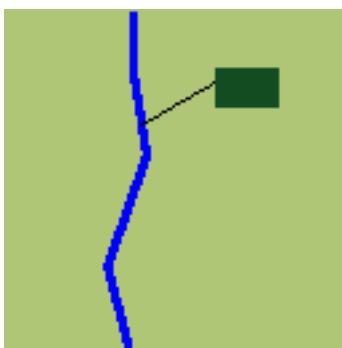
Kui sa ei tea, milline on sinu muutuja `$KDEDIR` väärtus, anna käsuraal korraldus **`kde4-config --prefix`**.

VIHJE

Tööriistaga `colorchecker.py` saab kontrollida, kas kaardile ei ole jäänud üleaaruseid värve, mis on `.kgm`-failis defineerimata.

4.6 Mittepoliitilised kaardid

Kas mittepoliitilisi kaarte võib ka teha? Jah, muidugi!

Mõistagi võib üksuse mõistet laiendada jõgedele või mägedele. Sellise kaardi loomisel tuleks silmas pidada, et enamasti on jõgi või mägi liiga pisike, nii et tuleks luua mõnevõrra avaram klõpsamisala. Toodud näites ongi jõel laiem ala ning seda tuvastab värv `<20,76,34>`.

Peatükk 5

Käskude seletused

5.1 KGeography peaaken

5.1.1 Menüü Fail

Fail → **Ava kaart... (Ctrl+O)**

Avab kaardi valimise dialoogi. Kui kirjutad piisavalt kiiresti paar soovitud kaardi nime algustähte, valitakse esimene sobiv kaart.

Fail → **Välju (Ctrl+Q)**

Lõpetab KGeography töö

5.1.2 Menüü Vaade

Vaade → **Suurendus**

Lülitab sisse suurendusrežiimi, mille puhul saab kaardi osa suurendada kaardile vastavat ristkülikut joonistades

Vaade → **Originaalsuurus**

Kehtestab kaardi esialgse suuruse, nagu selle määrab kaardifail. Sama toimega on klõps hiire parema nupuga suurendusrežiimis.

Vaade → **Automaatne suurendus**

Kehtestab KGeography akna suuruse muutmisel kaardile automaatse suurenduse, kasutades ära võimalikult suure pinna

Vaade → **Liiguta**

Liigutab aktiivset kaarti. Seda saab kasutada ainult siis, kui oled kaarti suurendanud.

5.1.3 Menüü Seadistused

KGeography kasutab tavapäraseid KDE menüü **Seadistused** kirjeid, millest kõneleb lähemalt KDE põhialuste käsiraamatu [menüüd Seadistused](#) käsitlev osa.

5.1.4 Menüü Abi

KGeography kasutab KDE tavapärasest **abimenüüd**, mida kirjeldab [KDE põhialuste käsiraamat](#), kuid lisab sellele omalt poolt kaks kirjet:

Abi → **Lahtiütlus**

Näitab lahtiütlust KGeographys kasutatud kaartide, lippude ja tõlgete täpsuse kohta.

Abi → **Kaardi autor**

Näitab aktiivse kaardi loonud autori nime.

Peatükk 6

Seadistamine

Küsimuse joondus

Määrab küsimuse asukoha aknas. Vaikimisi on selleks **Ülal vasakul**.

Ootamine kontrollimise järel

Märkimise korral tuleb pärast vastuse andmist klõpsata nupule **Nõus**.

Fookus järgib hiirt

Märkimise korral võrdub tühikuklahvi vajutamine hiirekursori all asuvale nupule klõpsamisega.

Kaardijaotiste värvid

Siin saab valida, kas värvid on alati ühesugused (nii on see vaikimisi) või hoopis juhuslikud. Viimasel juhul võib olla hõlpsam keskenduda haldusüksuste kujule, mitte neid tähistavale värvile.

Peatükk 7

Autorid ja litsents

KGeography

Rakenduse autoriõigus 2004-2008: Albert Astals Cid aacid@kde.org

Dokumentatsiooni autoriõigus (c) 2005: Anne-Marie Mahfouf annma@kde.org 2008: Kushal Das kushaldas@gmail.com

Tõlge eesti keelde: Marek Laane bald@starman.ee

Käesolev dokumentatsioon on litsenseeritud vastavalt [GNU Vaba Dokumentatsiooni Litsentsi](#) tingimustele.

Käesolev programm on litsenseeritud vastavalt [GNU Üldise Avaliku Litsentsi](#) tingimustele.

Lisa A

Paigaldamine

A.1 KGeography hankimine

KGeography on osa KDE projektist <http://www.kde.org/> .

KGeography asub pakettis kdedu KDE projekti peamises FTP saidis <ftp://ftp.kde.org/pub/kde/> .

A.2 Kompileerimine ja paigaldamine

Et KGeography oma süsteemis kompileerida ja paigaldada, anna KGeography baaskataloogis järgmised käsud:

```
% ./configure  
% make  
% make install
```

Kuna KGeography kasutab **autoconf**'i ja **automake**'i, ei tohiks kompileerimisel probleeme esineda. Kui neid siiski ette tuleb, anna sellest palun teada KDE meililistides.